

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2017/2302**od 12. prosinca 2017.****u potpori aktivnostima OPCW-a za pomoć u operacijama čišćenja bivše lokacije za skladištenje kemijskog oružja u Libiji u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 31. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Izvršno vijeće Organizacije za zabranu kemijskog oružja (OPCW) donijelo je 20. srpnja 2016. Odluku EC-M-52/DEC.1 o uništavanju preostalog kemijskog oružja u Libiji te od glavnog direktora OPCW-a zatražilo da Libiji pomogne u izradi izmijenjenog plana za uništenje kemijskog oružja kategorije 2 u Libiji.
- (2) Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda usvojilo je 22. srpnja 2016. Rezoluciju 2298 kojom se pozdravlja i podržava odluka EC-M-52/DEC.1 te se od glavnog direktora OPCW-a traži da sve dok potpuno uništenje ne bude provjereno redovito izvješćuje Vijeće sigurnosti.
- (3) Izvršno vijeće OPCW-a donijelo je 27. srpnja 2016. Odluku EC-M-52/DEC.2 o detaljnim zahtjevima za uništenje preostalog kemijskog oružja kategorije 2 u Libiji.
- (4) Europsko vijeće donijelo je 12. prosinca 2003. Strategiju EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje (Strategija), u kojoj se ističe ključna uloga Konvencije o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju (CWC) i OPCW-a u stvaranju svijeta bez kemijskog oružja.
- (5) Unija aktivno provodi Strategiju i primjenjuje mjere navedene u njezinu poglavlju III., osobito oslobađanjem financijskih sredstava u potpori specifičnim projektima koje provode multilateralne institucije kao što je OPCW.
- (6) Glavni direktor OPCW-a izdao je 1. kolovoza 2016. dopis kojim poziva na dobrovoljne doprinose novom uzajamnom fondu za potporu Libiji (S/1400/2016).
- (7) OPCW je 29. rujna 2017. zatražio od Europske unije da razmotri pravodobnu pomoć za financiranje čišćenja objekata za uništenje i za skladištenje u Libiji.
- (8) Unija snažno i dosljedno podupire OPCW u provedbi njegova mandata. U izjavi EU-a od 7. travnja 2017. navodi se da će Unija nastaviti podupirati nastojanja i rad OPCW-a.
- (9) Tehničku provedbu ove Odluke trebalo bi povjeriti OPCW-u. Projekti koje podupire Unija mogu se financirati samo dobrovoljnim doprinosima Tehničkom tajništvu OPCW-a. Takvi doprinosi, koje Unija treba osigurati, bit će ključni jer će OPCW-u omogućiti da nastavi ispunjavati zadaće kako je naznačeno u relevantnim odlukama Izvršnog vijeća OPCW-a.
- (10) Nadzor nad ispravnim izvršenjem financijskog doprinosa Unije trebalo bi povjeriti Komisiji,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Unija podupire OPCW u pogledu potpunog uništenja zaliha kemijskog oružja u Libiji što podliježe mjerama provjere predviđenima u Konvenciji o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju (CWC).

2. Projektom koji se ovom Odlukom Vijeća podupire doprinosi se troškovima vezanima za operacije čišćenja koje provodi OPCW na bivšoj lokaciji za skladištenje kemijskog oružja u Ruwaghi u Libiji.

Detaljan opis projekta naveden je u Prilogu.

Članak 2.

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (VP) odgovoran je za provedbu ove Odluke.
2. Tehnička provedba aktivnosti iz članka 1. stavka 2. povjerava se OPCW-u. OPCW tu zadaću obavlja pod odgovornošću VP-a. U tu svrhu VP sklapa potrebne dogovore s OPCW-om.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu projekta iz članka 1. stavka 2. iznosi 3 035 590,80 EUR.
2. Rashodima koji se financiraju iznosom utvrđenim u stavku 1. upravlja se u skladu s postupcima i pravilima koja se primjenjuju na proračun Unije.
3. Komisija nadzire ispravnost upravljanja rashodima iz stavka 1. U tu svrhu sklapa sporazum o financiranju s OPCW-om. Sporazumom o financiranju propisuje se da OPCW treba osigurati vidljivost doprinosa Unije u skladu s njegovom veličinom.
4. Komisija nastoji sklopiti sporazum o financiranju iz stavka 3. u najkraćem mogućem roku nakon stupanja na snagu ove Odluke. Ona obavještuje Vijeće o svim poteškoćama u tom procesu i o datumu sklapanja sporazuma o financiranju.

Članak 4.

1. VP izvješćuje Vijeće o provedbi ove Odluke na osnovi redovitih izvješća koje priprema OPCW. Ta izvješća predstavljaju osnovu za evaluaciju koju provodi Vijeće.
2. Komisija dostavlja Vijeću informacije o financijskim aspektima provedbe projekta iz članka 1. stavka 2.

Članak 5.

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.
2. Prestaje važiti 20 mjeseci od dana sklapanja sporazuma o financiranju između Komisije i OPCW-a iz članka 3. stavka 3. ili prestaje važiti šest mjeseci nakon stupanja na snagu ako se do tada ne sklopi taj sporazum o financiranju.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. prosinca 2017.

Za Vijeće
Predsjednik
S. MIKSER

PRILOG

1. Kontekst

Libija je u veljači 2014. dovršila uništenje kemijskog oružja kategorije 1 u objektu u Ruwaghi, u provinciji Al Jufra. U okviru postupka uništenja, 24 kontejnera za prijevoz napunjena su otrovnim otpadom, a tri su kontejnera napunjena otopinom soli. Libija je u 2016. uspjela pretočiti kemijsko oružje kategorije 2 (prekursori), koje je bilo pohranjeno u 45 propadajućih spremnika, u nove kontejnere Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO). U skladu s odlukom Izvršnog vijeća OPCW-a (EC-M-52/DEC.2 od 27. srpnja 2016.) novi ISO kontejneri prevezeni su u luku grada Misratah radi otpreme u Njemačku i odstranjivanja u specijaliziranom objektu. Tijekom pretakanja došlo je do egzotermne reakcije u jednom spremniku. Zbog nepoznate naravi preostalog materijala u spremniku i njegove visoke viskoznosti, njemačke vlasti nisu mogle pristati prihvatiti spremnik radi uništenja. Izvornih 45 ispraznjenih spremnika još je pohranjeno u Ruwaghi. Ti su spremnici u različitim fazama raspada, a u mnogima se još nalaze ostaci kemikalija koji su se zadržali na stijenkama ili koje nije bilo moguće potpuno ispumpati. Povrh toga, otprilike 350 tona voda ispuštenih hidrolizom HD-a (destiliranog sumpornog iperita) također je pohranjeno na lokaciji u Ruwaghi. Smatra se da su mnogi kontejneri napunjeni reakcijskom masom koja sadrži jako kisele i opasne kemikalije koje nisu bile stabilizirane. Nekoliko kontejnera propušta i nagriženi su te je za njih potreban dodatni tretman za pravilno odstranjivanje.

U izvješću s 83. zasjedanja (od 11. studenoga 2016.) Izvršno vijeće OPCW-a zatražilo je od Tehničkog tajništva OPCW-a da uzme uzorke kada sigurnosna situacija u Libiji to dopusti, što dosad nije bio slučaj upravo zbog sigurnosne situacije. Uzorkovanje tog područja moglo bi se prilagoditi sigurnosnoj situaciji putem videoprijenosa uživo.

U svojoj odluci EC-M-53/DEC.1 od 26. kolovoza 2016., u operativnom stavku 2. u kojemu se pozdravljaju dobrovoljni financijski doprinosi i obećanja različitih država stranaka u potpori operacijama uništenja, Izvršno vijeće OPCW-a uvažilo je da je Europska unija, u iščekivanju odobrenja u okviru Unije, obavijestila Tehničko tajništvo o svojoj namjeri da osigura sredstva za uništenje preostalih ispraznjenih spremnika i čišćenje okoliša u Ruwaghi. Pozornost Unije posvećena tom aktualnom pitanju omogućit će Libiji da se potpuno odrekne prošlih programa kemijskog naoružanja na način koji je prikladan za okoliš čime se ističe doprinos Unije u regiji i s kratkoročnim i s dugoročnim učincima.

2. Opći ciljevi

Opći je cilj djelovanja doprinijeti uklanjanju i potpunom uništavanju zaliha kemijskog oružja u Libiji.

Posebni su ciljevi sljedeći:

- dovršiti sve operacije čišćenja na bivšoj lokaciji za skladištenje kemijskog oružja u Ruwaghi (provincija Al Jufra) na način kojim se poštuje okoliš, što podliježe mjerama provjere predviđenima u Konvenciji o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju (CWC),
- povećati kapacitet libijskog nacionalnog tijela, kako je utvrđeno na temelju članka VII. stavka 4. CWC-a, i onih tijela koja sudjeluju u uništenju, dekontaminaciji i odstranjivanju kemijskih materijala u Libiji,
- osposobiti one koji sudjeluju u tim naporima u pogledu prikupljanja, bilježenja i prijenosa uzoraka tla s lokacije sa spremnicima u Ruwaghi i s područja oko lokacije, u skladu s normama OPCW-a uz uporabu videoprijenosa uživo i zapečaćenih kamera OPCW-a radi usklađivanja s izvješćem s osamdeset trećeg zasjedanja Izvršnog vijeća.

3. Opis aktivnosti

Tehničko tajništvo OPCW-a pružit će pomoć libijskom nacionalnom tijelu koje će preuzeti konačnu odgovornost za potpuni dovršetak operacija čišćenja.

Tehničko tajništvo OPCW-a sklopit će sporazum o doprinosima s Uredom UN-a za projektne usluge (UNOPS) kako bi se unajmle usluge stručnog libijskog poduzeća za provedbu projekta i osiguralo plaćanje libijske tvrtke. OPCW će u partnerstvu s libijskim nacionalnim tijelom nadgledati i validirati obavljeni rad.

Aktivnost 1.: koordinacijski sastanci Tehničkog tajništva OPCW-a, libijskog nacionalnog tijela, konzultanata i stručnjaka, kao i tehnički posjeti

Planirane su sljedeće aktivnosti:

- tehnička savjetovanja Tehničkog tajništva OPCW-a, libijskih predstavnika i tehničkog savjetnika za projekte pri libijskom nacionalnom tijelu. Zbog sigurnosnih ograničenja sastanci će se održavati u Tunisu;
- posjeti predstavnika UNOPS-a i libijskih predstavnika poduzećima koja se bave proizvodnjom, prijevozom, prodajom i uslugama.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

Aktivnost 2.: sklapanje ugovora o uslugama

Planirane su sljedeće aktivnosti:

- zapošljavanje tehničkog savjetnika za Libijsko nacionalno tijelo,
- sklapanje ugovora s inženjerskim poduzećem za projektiranje bazena za isparavanje,
- sklapanje ugovora s lokalnim osobljem za aktivnosti čišćenja,
- komunikacijska oprema u potpori videoprijenosima uživo za uzorkovanje.

Vremenski raspored: od prvog do kraja šestog mjeseca trajanja projekta.

Aktivnost 3.: tehničko osposobljavanje libijskog nacionalnog tijela i njegovo osposobljavanje za uzorkovanje

Planirane su sljedeće aktivnosti:

- osposobljavanje libijskih predstavnika u pogledu prikupljanja uzoraka, pečačenja i lanca nadzora, koje obavljaju timovi OPCW-a za osposobljavanje inspektora,
- osposobljavanje libijskih predstavnika u Tunisu u pogledu rukovanja kamerom i videoprijenosa uživo te isporuka kamera. Osposobljavanje se ne može provesti na terenu zbog manjka potpore Odjela Ujedinjenih naroda za sigurnost i osiguranje, kao i zbog visokih troškova osiguranja za ugovorne djelatnike u opasnoj zoni,
- uzorkovanje koje obavljaju osposobljeni libijski predstavnici.

Vremenski raspored: od prvog do kraja trećeg mjeseca trajanja projekta.

Aktivnost 4.: najam i nabava opreme i materijala, uključujući troškove zamjene, održavanja i popravka

Najam i nabava opreme u potpori izgradnji bazena za isparavanja. Poduzet će se svi napori da se oprema u najvećoj mogućoj mjeri unajmi, a ne da se stječe vlasništvo nad njom; međutim neka oprema smatrat će se kontaminiranom te stoga nepovratnom. Zbog toga će po zaključenju projekta pravo vlasništva na toj opremi pripasti libijskom nacionalnom tijelu, te će je ono tu opremu zadržati. Kemikalije za proces neutralizacije, kao i cijevi i crijeva bit će dio potrošnog materijala za projekt. Sva oprema potrebna za velike konstrukcije, primjerice kranovi, buldožeri i viljuškari, unajmit će se.

Nabavu i unajmljivanje opreme i materijala od libijskih poduzeća provodit će UNOPS. Međutim, neke stavke, ovisno o svrsishodnosti i trošku, može nabaviti OPCW.

Vremenski raspored: za cijelog trajanja projekta, ovisno o tome kako su i kada oprema i usluge potrebni.

Aktivnost 5.: nabava zaštitne opreme i sustava za otkrivanje, kao i medicinskog pribora i pomoćne opreme

Osobna zaštitna oprema (OZO) potrebna je za rad s opasnim kemikalijama. Očekuje se da će sva osobna zaštitna oprema biti kontaminirana te se mora uništiti u zemlji. Neupotrebljena oprema postat će vlasništvo libijskog nacionalnog tijela u skladu s Konvencijom o kemijskom oružju.

OPCW i UNOPS utvrdit će uvjete nabave opreme i materijala.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

Aktivnost 6.: provedba projekta

Tehničko tajništvo OPCW-a osigurat će nadgledanje upravljanja programom, što treba uključiti izradu ciljeva prema fazama, unutarnja preispitivanja, nadgledanje sklopljenih ugovora i financijsko upravljanje. UNOPS neće isplatiti sredstva libijskim poduzećima sve dok libijsko nacionalno tijelo upravitelju programa OPCW-a pisanim putem ne potvrdi da je rad dovršen na zadovoljavajući način. U predviđenim aktivnostima uključeno je sljedeće:

- nabava vanjskih usluga ili sporazum o posebnim uslugama za tehničku pomoć u provedbi projekta
- plaćanje naknade za upravljanje u pogledu usluga nabave i ugovaranja koje provodi Ured Ujedinjenih naroda za projektne usluge.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

4. Okvirni akcijski plan

Aktivnosti koje treba provesti u ovom djelovanju sastojat će se od pripremne faze nakon koje slijede tri operativne faze.

Pripremna faza:

Stručno poduzeće bit će angažirano da osigura osposobljavanje libijskog nacionalnog tijela u pogledu uzorkovanja i da pruži tehničke savjete i potporu tijekom cijelog trajanja projekta. Izradit će se sporazum o doprinosima između OPCW-a i UNOPS-a u pogledu angažiranja lokalnih poduzeća za projektiranje bazena za isparavanje, pružanja hitne medicinske potpore, nabave i najma potrebne robe i obavljanja radova čišćenja.

Faza 1.:

S tla oko kontejnera koji propuštaju uzimat će se uzorci uz videopraćenje u stvarnom vremenu. To će uključivati prijenos uživo u operativni centar kako bi inspektori OPCW-a mogli pratiti prikupljanje uzoraka i njihovo pakiranje. Kontejneri iz kojih je sadržaj bio pretočen prije otpreme kemikalija, bit će isprani sredstvom za dekontaminaciju i vodom, nakon čega će prazni kontejneri biti otpremljeni u talionicu radi uništenja. Voda koja je služila za ispiranje bit će prikupljena u kontejnere koji se već nalaze na lokaciji u očekivanju izgradnje bazena za isparavanje.

Faza 2.:

Dva bazena za isparavanje bit će projektirana i izgrađena za primitak materijala prikupljenog u fazi 1. i prethodno neutraliziranog sadržaja spremnika 24, radi prirodnog isparavanja vode i zakopavanja neopasnih soli. Spremnici koji su poslužili za neutralizaciju sadržaja 24 kontaminirana spremnika bit će prevezeni u talionicu radi uništenja.

Faza 3.:

Otpriblike 350 tona voda ispuštenih hidrolizom HD-a (destiliranog sumpornog iperita) koje se trenutačno nalaze na lokaciji u Ruwaghi bit će analizirano i tretirano prema potrebi, a zatim ispumpano u bazene za neutralizaciju, stabilizaciju, isparavanje i zakopavanje.

5. Očekivani rezultati

Sljedeći rezultati očekuju se od djelovanja:

- dovršetak uklanjanja programa kemijskog naoružanja u Libiji,
- potpuna sanacija bivšeg objekta za skladištenje kemijskog oružja u Ruwaghi, u Libiji, među ostalim potpunim uništenjem 45 ispražnjenih kontejnera što znači otprema u talionicu te stabilizacija i uništenje 350 tona voda ispuštenih hidrolizom HD-a,

- provedba tehničkog osposobljavanja i osposobljavanja za uzorkovanje libijskog nacionalnog tijela za CWC,
- dovršetak uzorkovanja tla oko propuštajućih spremnika i otpremanja uzoraka pod vodstvom OPCW-a.

6. Procjena trajanja

Predviđa se da će projekt trajati 20 mjeseci.

7. Vidljivost Unije

Vidljivost financiranja EU-a na događajima ili sastancima OPCW-a: financijska potpora Europske unije bit će prepoznata u izvješćima glavnog direktora OPCW-a i Izvršnoga vijeća koja se odnose na aktivnosti u Libiji. Na svoj dokumentaciji projekta bit će prikazana zastava EU-a.

Vidljivost financiranja EU-a u vezi s opremom: OPCW će od libijskog nacionalnog tijela zatražiti da to bude prepoznato na primjeren način, među ostalim prikazom logotipa EU-a, na svoj opremi koja nije potrošna, a kupljena je sredstvima EU-a. OPCW će i od UNOPS-a zatražiti da primijeni takve odredbe o vidljivosti financijske potpore Europske unije. Ako bi se takvim prikazom moglo ugroziti povlastice i imunitete OPCW-a ili sigurnost osoblja Organizacije ili njezinih krajnjih korisnika, dogovoriti će se odgovarajući alternativni aranžmani.

8. Upravljački odbor

Upravljački odbor za ovaj projekt sastojat će se od predstavnika ESVD-a i OPCW-a. Upravljački odbor redovito će preispitivati provedbu ove Odluke, najmanje svakih šest mjeseci, među ostalim, upotrebom elektroničkih načina komunikacije.

9. Izvješćivanje

OPCW će dostavljati opisno izvješće o napretku svakih šest mjeseci radi preispitivanja napretka postignutog u smjeru ostvarivanja rezultata projekta. OPCW će dostaviti konačno opisno i financijsko izvješće u roku od šest mjeseci od kraja provedbenog razdoblja.
